

זרע שמשון

פנינים יקרים וקצרים מתורת הגאון המקובל חסידא קדישא
 הרב מוה"ר שמשון היים ב"ר נחמן מיכאל נהמני נ"ע זי"ע
 מה"ס 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון' שהי לפני כ-300 שנה
 והבטיח שהלומד בספריו יזכה לישועות ונפלאות בבני חיי ומוזני

הלימוד לזכות
 המחבר הק'
 מוהר"ר שמשון
 היים ב"ר נחמן
 מיכאל זיע"א
 נלב"ע ו' אלול
 תקל"ט

ביכורים, כי סובר שקנין פירות הוא ממש כקנין הגוף, ונחשב 'מארצך', ויכול לומר 'אשר נתת לי'.

מי שמכניס עניים בביתו, מוכיח במעשיו שסובר קנין פירות אינו כקנין הגוף ואם כן לכאורה אינו יכול לקיים מצות ביכורים בשום אופן

והנה כשהאדם מכניס עניים בתוך ביתו, ומשמש לפנייהם ונותן להם לחם, וכפי שאמר הכתוב (ישעיה נח ח) 'הלא פרוס לרעב לחמך ועניים מרודים תביא בית', הרי זה כמו שמודה בפיו שעושה כן משום שסובר קנין פירות לא הוא כקנין הגוף, והיינו שמפני שכל העושה שיש לו אין זה ממש שלו, ואין לו ממשלה גמורה בנכסיו אלו, אלא הכל של הקב"ה וכל זכותו הוא רק לפירות לשימוש ולהנות בהם כשהם אצלו, אולם אין זה שלו לגמרי כקנין הגוף, ומשום כך משתף עוד אנשים בשימוש בנכסיו, אולם אם היה סובר שקנין פירות הוא ממש כקנין הגוף, בודאי לא היה מכניס את העני לתוך לביתו, שיהיה כמו אדון וכאחד מבני ביתו שיש להם חלק בממונו.

נמצא שלפי סברתו והתנהגותו כל שדותיו הם של הקב"ה וכמ"ש בפרשתנו (כה כג) 'כי לי כל הארץ', ואין לו בהם רק קנין פירות שאינם כקנין הגוף, ולפי סברה זו לכאורה מתבטל כל מצות הבאת ביכורים ומצות מקרא ביכורים, שהרי לפי סברתו אפילו מי שהוא בן יחיד לאביו ואביו בן יחיד לאביו עד דור נוחלי הארץ, גם כן אינם יכולים להביא ביכורים שהרי אין הארץ שלהם רק לקנין פירות, שהגוף שייך להקב"ה, וקנין פירות אינו כקנין הגוף וכנ"ל.

ובאמת יש להקשות כן על דברי הרמב"ם (הלכות ביכורים פ"ד ה"י) שסובר שקנין פירות אינו כקנין הגוף, דהלא הארץ של הקב"ה וכמו שנאמר 'כי לי כל הארץ', ואף שנתן לבני אדם רשות להשתמש בה ולהנות ממנה, מכל מקום הלא הוא רק קנין פירות ואין זה כקנין הגוף, ואיך יכולים להביא ביכורים.

האב נותן לבנו באהבה גמורה ולכך אף כשנותן רק קנין פירות נחשב כקנין הגוף ובכך מתורץ שיכולים בני ישראל להביא ביכורים

ונראה לומר עפ"י מה שאמר בגמרא (ב"ב קלו:) ד"ש סברה לומר דדעתו של אדם קרובה אצל בנו, והאב מוחל לבנו, עיי"ש בגמרא שיש סברה לומר שמרוב אהבה של האב לבנו מתכוון ליתן לבנו במתנה גמורה יותר מהרגילות, ולכך אף אם אומרים שקנין פירות הוא כקנין הגוף, מכל מקום קנין פירות שיש לאב אין נחשב כקנין הגוף היות ונותן את הגוף לבנו, ואף שבגמרא דחו סברה זו, "ל דכל זה רק אצל אב ובן רגילים, אולם הקב"ה עם בני ישראל שנקראו בנים של הקב"ה וכמו שאמר במדרש (שמו"ר כד א) כשעושים רצונו של מקום נקראו בנים, אשר בודאי אוהבים אהבה גמורה ומוחל עבורם את מה שנותן להם, ולכך נחשב שאף הקרקע שלהם.

גם לענין צדקה שעושה האדם מחשיב לו הקב"ה כמו שעושה האדם כן בממון של עצמו ומקבל שכר הרבה

ולפי כל הנ"ל מתבאר היטב כוונת המדרש 'ועניים מרודים תביא בית', ר' אבין אומר נאמר כאן תביא ונאמר להלן 'ראשית ביכורי אדמתך תביא', מה להלן ביכורים אף כאן ביכורים. שכוונתו ללמד דכמו שלענין ביכורים אנו אומרים שנחשב הקרקע של האדם לגמרי ויכול להביא ביכורים, ואף שבאמת הוא של הקב"ה מכל מקום מחשיבים כמו שזה שלו וכפי שנתבאר, כך גם לענין הצדקה שמביא האדם עניים בתוך ביתו, מחשיב הקב"ה לאדם כמו שעושה האדם כן בשל עצמו ונוטל שכר מרובה, ולא אומרים שהקב"ה יחשיב זאת כמו שעושה האדם כן בשל הקב"ה וממילא לא מגיע לו כל כך שכר. (זרע שמשון פרשתנו אות ב)

אמרות שמשון

לפלול נפלא ועצום לבאר כוונת המדרש ללמוד מביכורים לצדקה

'והארץ לא תמכר לצממת פי לי הארץ פי גרים ותושבים אהם עמך' (כה כג): במדרש (ילקוט שמעוני ישעיה רמו תצב) על הפסוק (ישעיה נח ז) ועניים מרודים תביא בית, ר' אבין אמר, נאמר כאן 'תביא', ונאמר להלן (שמות כג יט) ראשית בכורי אדמתך תביא, מה להלן ביכורים אף כאן ביכורים. ודברי המדרש אלו תמוהים מאד, מה ענין ביכורים לפסוק ועניים מרודים תביא בית.

כל מה שיש לאדם בעולם הזה נחשב כקנין פירות

ונראה לפרש עפ"י שאמרנו במשנה (אבות פ"ג מ"ז) תן לו משלו, שאתה ושלך שלו. והיינו, שכל הממון שיש לאדם הכל של הקב"ה, ואף הדברים הקבועים כגון שדות כרמים והבתים שיש לו הכל של הקב"ה, וברצונו נותן העושה לאדם אחר, וכמו שאמר חז"ל (שבת קנא): גלגל הוא שחוזר בעולם. ונמצא שכל מה שיש לאדם בנכסיו ועושרו, היינו רק שזוכה לאכול פירות מאותו העושר, אולם הקרן אינו שלו אלא של הקב"ה, והוא אצלו כקנין פירות, שהפירות שלו והקרן של הקב"ה.

דין הבאת ביכורים בזמן שהיובל נוהג תלוי אם אומרים קנין פירות כקנין הגוף או לא

והנה מצינו בגמרא (גיטין מח.) מחלוקת בדיני ביכורים, במוכר שדהו בזמן שהיובל נוהג, רבי יוחנן אומר הלוקח מביא ביכורים וקורא את הפרשה. ריש לקיש אומר הלוקח מביא ביכורים ואינו קורא. רבי יוחנן אומר מביא וקורא, משום שסובר קנין פירות הוא כקנין הגוף. וריש לקיש אומר מביא ואינו קורא, כי סובר קנין פירות אינו כמו קנין הגוף, וממילא נחשב שאין השדה שלו, ואין זה 'אשר תביא מארצך' (דברים כו ב), ואינו יכול לומר 'הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתת לי' (שם פסוק י), ומשום כך מביא ואינו קורא.

רבי יוחנן מוכרח לסבור קנין פירות הוא כקנין הגוף

ואמרנו בגמרא דאילו רבי יוחנן היה סובר קנין פירות לא הוא כקנין הגוף, 'לא היה מוצא ידיו ורגליו בבית המדרש', שהרי הוא עצמו סובר 'אין ברירה' - והאחין שחלקו לקוחות הם ומחזירין זה לזה ביובל. והיינו שסובר שכל חלוקת אחים בנכסי אביהם נחשב כמו מכירה בין בשני אנשים, שהרי לפני החלוקה היו שייכים כל נכסי אביהם לשניהם, ואם כן ההחלטה שאחד מקבל חלק זה ובעד זה מקבל השני חלק אחר, נחשב כמו מכירת קרקע רגילה שחוזרת ביובל, ולאחר יובל יצטרכו לעשות חלוקה חדשה בשדה. [ולא אומרים 'יש ברירה' - והוא כמו שהוברר הדבר בעת החלוקה שמעולם זה שלן], ואם כן אם רבי יוחנן היה סובר קנין פירות אינו כקנין הגוף, היה יוצא שכמעט שום אדם לא יוכל להביא ביכורים, כי רק מי שהוא בן יחיד לאביו, ואביו בן יחיד לאביו עד הדור הראשון שנחלו את הארץ, ורק אנשים אלו נחשב שהקרקע שלהם לגמרי כקנין הגוף, מה שאין כן מי שיש לו אחים והתחלקו ביניהם כבר לא יוכלו להביא ביכורים כראוי, כי יביאו מבלי לקרוא את הפרשה, שהרי יש להם רק קנין פירות בקרקע, שהרי ביובל מתבטל החלוקה שבין האחים וחוזרת השדה להיות של שניהם.

אולם עתה שרבי יוחנן סובר קנין פירות כקנין הגוף, גם לפי שיטתו שהאחים שחלקו מחזירין זה לזה ביובל ויש להם רק קנין פירות בקרקע, אין בזה שום מניעה לקיים מצות

הוצאת הגליון והפצתו לזכות

<p>לזרע של קיימא אליעזר זוסיא בן רחמה זוג' אסתר רבקה בת רחיל בולא זכות המחבר יעמוד להם להפיץ בזש"ק בקרוב</p>	<p>לרפואה שלימה הרבה ה' מנחה מנדל בן רחל מינדל שליט"א לבריאות איתנה לאיכות ימים ושנים טובות הוקדש ע"י יחידו הנאמן המשתפל בעדו ורחמי ה' דוד פישער חי</p>	<p>לישועה ולברכה בכל עת ניתן לתרום 24 שעות ביממה ע"י מערכת ממוחשבת מאובטחת 02-80-80-500 שלושה 3</p>	<p>לברכה והצלחה וכל הישועות יוסי אהרן בן פאני זוג' אפרת רחל בת צפורה לכבוד התנא האלוקי רשב"י ושיוכו לשלום בית, שמחת חיים ולהפטר מכל החובות</p>
---	--	---	---

זכות המחבר והבטחונותיו יעמוד להם שבזכות הסיוע להפצת תורת זרע שמשון יזכו להצלחה ולברכה בכל הענינים וימלא ה' כל משאלות לבם לטובה וברכה

לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי

אמר ר' שמעון בן יוחאי י"ד שנטל הקב"ה משרי היה טס ופורה סביב כסאו של הקב"ה ואומר לפניו, רבש"ע הוצאתי משמה של צדקת בשביל שאני קטנה של אותיות, עד שנתנה הקב"ה בשמו של היושע דחתיב ויקרא משה להושע בן נון היושע. (ילקוט לך לך רמז פב). ידוע (מנחות כט:) שהעולם הזה נברא בה"א והעולם הבא ביו"ד, והי"ד לא היתה רוצה לזוז משם שרי ואדרבא היתה רוצה שהקב"ה ישיב לשרה שעיקר תולדותיהם של צדיקים הם המעשים טובים והעוה"ז אפשר להתקיים ע"י אחרים כמו שאמר בן עזאי (בבבא סא), ואם היה הקב"ה מניח הי"ד בשם שרי, אין הכי נמי שלא היתה מולדת בנים, אמנם מעשיה הטובים יהיו לה כמו בנים, וממנה היו לומדים כל הצדיקים לעשות כבן עזאי והיו מתעסקים בתורה יותר מטעם דריחיים בצוארו ויעסוק בתורה (קידושין כט:) והקב"ה נתן לה הה"א שהיא דוגמת העוה"ז וכדי שתוליד בנים לקיום העולם, וכדי שילמדו שאר הצדיקים להתעסק בפריה ורבייה לקיום העולם שהיא מצוה רבה כנודע.

(זרע שמשון פרשת לך לך אות י')

רבי שמעון בן יוחאי אומר מרגלית טובה היתה תלויה בצוארו של אברהם שכל חולה שרואה אותה מיד מתרפא (ביב סו:). והקשה בעל עמודיה שבעה דאם כן למה לא הסתכל אברהם במרגלית טובה שהיתה על צוארו ומדוע סבל צער וכאב בחינם עד שהוצרך הקב"ה לשלוח מלאך שירפא אותו. ועוד קשה מדוע לא מציו שהמלאכים שבאו לבית אברהם ריפאו גם את ילידי ביתו שנימולו איתו. ולדין לא קשיא מידי, שאין הכי נמי שילידי ביתו נתרפאו מיד או ביום ראשון או ביום שני, לפי שנתכלו במרגלית שבצוארו, אבל אברהם לא רצה להסתכל בה כדי לקבל יותר שחר, דלפום צערא אגרא. ועוד לפי שמצוה זו היא אחת מעשרה נסיונות שלו אם היה מתרפא מיד לא היה זה נחשב לנסיון, שהיו אומרים העולם שהטעם שנתרצה אברהם לציוו המקום של המילה, לפי שהיה יודע שיש בידו לרפאות עצמו מיד, ומשום הכי לא רצה להסתכל באבן אלא רצה לעמוד כך בחולי המכה שלו

כדי להראות לכל העולם שהוא סובל הצער של המילה באהבה ושמה בה, ומשום הכי מדה כנגד מדה בא הקב"ה לרפאותו. (זרע שמשון פרשת וירא אות א')

אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי כל הקובע מקום לתפלתו אויביו נופלים תחתיו, שנאמר (שמואל ב ז) ושמתי מקום לעמי ישראל ושכן תחתיו. (ברכות ז). שידוע שהמזיקים כשכנסו כן הם שכונתם תמיד להזיק לאדם, ולכן כשאדם קובע מקום ומזמין הקדושה אין להם למקטרגים עוד מקום מלמעלה [וכמו שכתבו חכמי האמת לבאר הטעם שצריכים הדיינים לקבוע מקום לחליצה, כי להרחיק את המזיקים צריך הזמנה וקביעות מקום], וזהו מה שאמר אויביו נופלים תחתיו, שהיא מדה כנגד מדה ממש, הוא קובע מקום להשרות השכינה שהוא מקומו של עולם כמו שאמר רז"ל על פסוק הנה מקום אתי (שמו"ר מו ו), אף אויביו שהם המזיקים אינו מן הראוי שיהיה להם מקום להיות נצבים נגדו, כי הוא בעל המקום ולא הם, ונופלים תחתיו לעומקא דתהומא רבה, והרי זה נגד הטעם הנ"ל כדי להרחיק החיצונים.

(זרע שמשון פרשת האזינו אות ו)

רבי שמעון אומר שלשה כתרים הם כתרי תורה, כתרי כהנה, כתרי מלכות, וכתרי שם טוב עולה על גביהן (אבות, פ"ד משנה י"ז). יש לפרש דהנה היה אפשר לחשוב שכתרי תורה אינו כתרי חשוב כמו כתרי כהונה ומלכות, היות וכתרים אלו מי שזכה להם, אין הם זדים ממנו אפילו רגע אחד, ואף כשאוכל ושותה וישן או עומד במקומות מטונפים, לעולם הוא כהן, ולעולם הוא מלך. ברם כתרי תורה כשהוא עומד בבית המרחץ או מתעסק בענייני העולם או ישן שאז אינו יכול להתעסק בתורה, ואף לחשוב מהתורה אינו יכול, א"כ התורה זהו ממנו וממחשבתו באותו הזמן, ואין זה ראוי להיחשב כתרי כשאר הכתרים, וקשה מדוע הזכיר את כתרי תורה ראשון וראש לשאר הכתרים. אכן כשנתבונן כראוי נמצא שרשב"י הולך לפי שיטתו דסובר (ברכות לה:) שאדם צריך לקיים את הפסוק 'לא ימוש ספר התורה מפ"ך כפשוטו,

ארבע מדות בהולכי לבית המדרש. הולך ואינו עושה, שכר הליכה בידו. עושה ואינו הולך, שכר מעשה בידו. הולך ועושה, חסיד. לא הולך ולא עושה, רשע. (פ"ה מ"ג)

הלימוד שיעשה אחר כך, שאינו עוד בזמן אותה המצוה, שכבר עבר זמנה, ועוד ששקול נגד כל המצות. עושה ואינו הולך, שכר מעשה בידו. מי שעושה המצוה לפי שסובר שאחרים לא יעשוה, ובשביל זה אינו הולך לבית המדרש, אפילו הכי שכר מעשה הגדול מהתלמוד בידו, אף על פי שאם היה דייק שפיר היה רואה שאחרים היו מקיימין אותה, והוא היה יכול לילך לבית המדרש.

הולך ועושה חסיד. דק שפיר ונזדרז לעשות שתיהן, נקרא חסיד בשביל הדיוק ובשביל הזירוז. אי נמי שלא היה נמצא מי שיעשה אותה המצוה, והוא היה צריך להתבטל מתלמוד תורה כדי לעשותה, וטרח למצוא מי שיעשנה, כדי לילך לדרכו לבית המדרש כדי שלא להפסיד תורתו, ולכן נקרא חסיד.

לא הולך ולא עושה, רשע. מניח ההליכה בשביל לעשות המצוה, ואחר כך נתעצל ולא קיים המצוה, זה נקרא רשע, שכיון שהתחיל במצות הליכה לבית המדרש, וחזר כדי לעשות המצוה, ונתעצל ולא עשה, נקרא מזלזל בתלמוד ובמעשה, ולכן נקרא רשע, שאינו דומה לעם הארץ שאינו מתחיל כלל.

(מתוך ספר תולדות שמשון על מסכת אבות, ספרו הראשון של רבנו זל"ה)

הן רבים עתה עם הארץ בעוונות הרבים, שאינם הולכים ואינם עושים, ואין סברא לומר שיהיו כולם נקראים רשעים כל שאינם עוברים עבירות, ואין פסיק ותני בסיפא לא הולך ולא עושה רשע. ועוד דהפך הרשע שייך לומר הולך ועושה צדיק, ולא חסיד. ועוד דסיפא לא אהדר לרישא, דתני ארבע מדות בהולכי, וזה אינו הולך, וקשה נמי אמצעיתא.

ונראה לומר, שהתנא מירי במי שכבר החזיק בדרך כדי לילך לבית המדרש, והוא ראוי לכך, ובאמצע הדרך באה מצוה לידו לעשות דוקא בזמן הליכתו, שאם יעשנה יתבטל מליך לבית המדרש. והשולחן ערוך ביו"ד סימן רמ"ו פסק בסעיף י"ח וזה לשונו, תלמוד תורה שקול כנגד כל המצות, היה לפניו עשיית מצוה ותלמוד תורה, אם אפשר למצוה להעשות על ידי אחרים לא יפסיק תלמודו, ואם לאו יעשה המצוה ויחזור לתורתו. עכ"ל.

ולזה אמר התנא הולך ואינו עושה, שלא דק שפיר אם אחרים יעשוה או לא, והוא היה סובר שיעשוה אחרים ולא עשאוה, הגם שהמצוה לא נעשית בשביל הליכתו, עם כל זה שכר הליכה בידו, שמקבל שכר שלם, אפילו על זמן ההליכה, אף על פי שבאותו הזמן דוקא נתבטלה המצוה, ומכל שכן על

[ולא כר"י שסובר הנהג בהם מנהג דרך ארץ עיי"ש] וממילא כשם שכתר כהונה ומלכות מי שזכה בהם, הם דבוקים עמו תמיד בכל שעה ובכל רגע, כך הכתרי תורה מי שרוצה לזכות בו צריך לקיים 'לא ימוש התורה מפ"ך' דמשמע בכל עת ובכל רגע.

ובזה מובן מדוע הדגיש התנא לומר את מספרם, וגם דקדק לומר שלושה כתרים הם, בכדי להדגיש שכל שלוש הכתרים שוים, וכתרי תורה שוה לכתרי כהונה ומלכות, ושלושת דבוקים באדם בכל רגע ובכל שעה, ואדרבה הזכיר בראשונה את כתרי תורה, כי לזה זוכה האדם מחמת טרחו ועמלו, וכתרי כהונה ומלכות זוכה בהם האדם בלא טורח.

(תולדות שמשון פ"ד מ"ז)

תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו
הוא ימליץ טוב בעדנו

הדש ב'קול זרע שמשון'
שיעוד מדי יום ביזמו
בעניני הפרשה וענינים שונים
02-80-80-600
אזכור בלשון הקודש
ספר הדש שלום מרגלית שליט"א
הקישו במסגרת לטעריבת 9 9 3 1
אזכור באידיש
ספר הדש וזאל משה סג"ר שליט"א
הקישו במסגרת לטעריבת 7 2
אזכור באנגלית
ספר הדש שמואל פרידמן שליט"א
הקישו במסגרת לטעריבת 1 6 3 3
הפתח לבריכה, זרע שמשון מדי יום ביזמו

יו"ל ע"י האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון שע"י ארגון מפתח של בנים

ארה"ב הרב מנחם בנימין פאשקעס: B. Paskes 36 Rodney St. Bklyn, NY 11249 347-496-5657 mbpaskesz@gmail.com ארה"ק הרב ישראל זילברברג 05271-66450
מוקד זרע שמשון: 02-80-80-500 לקבלת הגליון לשלוח למייל: zera277@gmail.com או באתר: www.zerashimshon.com

ניתן להשיג את הספר "זרע שמשון" בארה"ק: 05271-66-450 בארה"ב: 347-496-5657
ניתן לשלוח תרומות והנצחות לזכות ולע"ג ולקחת חלק בהוצאות והפצת הגליונות והספרים
ניתן להפקיד בבנק מורכנתי (17) סניף 635 מ.ח. 71713028 ע"ש זרע שמשון כמו"כ ניתן לתרום בכרטיס אשראי

זכות הצדיק ודברי תורתו הקדושים יגן מכל צרה וצוקה, ויושפע על הלומדים ועל המסייעים בני חיי ומזוני וכל טוב סלה כהבטחתו בהקדמת ספריו

